

Toolbox: Wat te doen bij een valpartij in Brussel?

walk

Of het nu gaat om gladde winterdagen of slecht onderhouden voetpaden gedurende het hele jaar, valpartijen van voetgangers komen in Brussel vaak voor en worden bovendien meestal niet gemeld. Wat doe je als je valt? Wie is verantwoordelijk? En vooral, welke stappen kan je ondernemen?

1. Bij een val: de juiste reflexen

Als je valt op het openbaar domein, heeft je gezondheid natuurlijk prioriteit. Bel indien nodig de hulpdiensten. Maar het is ook heel belangrijk om zo snel mogelijk aan de volgende stappen te denken:

- Bel de politie zodat er een officieel verslag kan worden opgemaakt. Dit document is vaak cruciaal voor de verdere procedure.
- Maak foto's van de plek van de val (stoep, kasseien, sneeuw, ijsel, zichtbaar defect), bij voorkeur vanuit meerdere hoeken. Indien je het zelf niet kunt, spreek dan iemand aan om je te helpen.
- Noteer het exacte tijdstip, de plaats en de omstandigheden.
- Zoek eventueel getuigen en vraag hun contactgegevens. Deze elementen dienen als bewijs als later de aansprakelijkheid moet worden vastgesteld.
- Meld het incident via **Fix My Street** en/of neem contact op met de gemeente (lijst achteraan dit document).

2. Aangifte doen en schadevergoeding

Ja, een slachtoffer van een val kan aangifte doen. Maar het moet aantoonbaar zijn dat de val het gevolg was van een defect in de stoep of een abnormaal gevaarlijke situatie. Daarom zijn het politieverslag, de foto's en de getuigenverklaringen essentieel. Indien de aansprakelijkheid wordt erkend, gebeurt de vergoeding meestal via de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering van de verantwoordelijke persoon of instantie (gemeente, mede-eigendom, eigenaar, ...).

3. Wie kan verantwoordelijk zijn?

De aansprakelijkheid hangt af van de oorzaak van de val.

Het algemene principe is vastgelegd in artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek. Een persoon of instantie kan verantwoordelijk worden gehouden voor schade veroorzaakt door een ding dat onder haar toezicht staat wanneer dit ding een abnormale eigenschap vertoont, bijvoorbeeld een losliggende kassei of een duidelijk gevaarlijk voetpad.

Wat sneeuw en ijsel betreft, is de rechtspraak genuanceerd. De aanwezigheid van sneeuw in de winter wordt niet automatisch als abnormaal beschouwd, omdat dit voorspelbaar is. In bepaalde contexten (zeer drukbezochte plaatsen, bijzonder gladde oppervlakken, geen ingrijpen terwijl het gevaar bekend is) kan de situatie echter een abnormaal gevaar vormen, waardoor de beheerder van de plaats aansprakelijk kan zijn.

4. De rol en verplichtingen van de gemeenten

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor hun wegen op basis van artikel 135 van de Gemeentewet. Ze zijn verplicht de nodige maatregelen te nemen wanneer de veiligheid van gebruikers niet langer gegarandeerd is. Het Hof van Cassatie benadrukt dat de gemeentelijke autoriteiten elk abnormaal gevaar moeten verhelpen, zichtbaar of niet.

Let wel op: het gaat om een **inspanningsverplichting**, geen resultaatverplichting. Dit betekent dat men geen permanente en onmiddellijke sneeuwruiming kan eisen bij uitzonderlijke weersomstandigheden. Maar als een gevaar blijft bestaan terwijl het bekend is en er geen actie wordt ondernomen, kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld.

5. Politiereglementen en privé-aansprakelijkheid

Gemeentelijke politiereglementen spelen ook een belangrijke rol. In Brussel zijn eigenaars, mede-eigenaars, huurders of onderhoudsverantwoordelijken verplicht sneeuw te ruimen en de stoepen minstens 1,50 meter breed veilig te maken.

Het niet naleven van deze verplichtingen kan een civiele fout vormen. Ook hier geldt een inspanningsverplichting: het gedrag wordt per geval beoordeeld, op basis van wat een normaal voorzorgsgetrouw persoon redelijkerwijs kon doen.

6. Gevaarlijke stoepen en valpartijen melden

Naast individuele gevallen is het melden van valpartijen en gebrekkige bestrating essentieel om de veiligheid voor alle voetgangers te verbeteren. Als organisatie die de rechten van voetgangers verdedigt, moedigt **Walk** sterk aan:

- elke val bij de politie te melden,
- het probleem bij de betrokken gemeente te melden (lijst hieronder),
- gebruik te maken van het regionale platform **Fix My Street** om gevaarlijke stoepen, beschadigde kasseien, terugkerende ijzel, enz. te melden.

Deze meldingen stellen gemeenten in staat sneller in te grijpen en vormen ook een nuttig bewijs bij eventuele problemen later.

7. Gemeentelijke contacten

Anderlecht, mobiliteit@anderlecht.brussels - 02 529 31 11

Efterbeek, etterbeek.brussels/nl/contact - 02 627 27 11

Elsene, mobiliteit@elsene.brussels - 02 515 61 11

Evere, evere222@evere.brussels - 02 247 63 11

Ganshoren, mobil@ganshoren.brussels - 02 464 04 11

Jette, info@jette.brussels - 02 423 12 11

Koekelberg, mobilite@koekelberg.brussels - 02 600 15 11

Oudergem, oudergem.be/contact - 02 676 48 11

Schaarbeek, mobiliteit@1030.be - 02 244 70 11

Sint-Agatha-Berchem, info@berchem.brussels - 02 464 04 11

Sint-Gillis, mobilite@stgilles.brussels - 02 536 02 11

Sint-Jans-Molenbeek, mobiliteit@molenbeek.irisnet.be - 02 412 36 11

Sint-Joost-ten-Node, mobiliteit@sjtn.brussels - 02 220 26 11

Sint-Lambrechts-Woluwe, strategischeontwikkeling@woluwe1200.be - 02 761 27 11

Sint-Pieters-Woluwe, mobilite@woluwe1150.be - 02 773 06 11

Stad Brussel, urb.mobiliteit@brucity.be - 02 279 22 11

Ukkel, mobiliteit@ukkel.brussels - 02 348 65 11

Vorst, contact@vorst.brussels - 02 370 22 11

Watermaal-Bosvoorde, mobiliteit@wb1170.brussels - 02 674 74 11

Heb je nog andere vragen als voetganger in Brussel?

Neem gerust contact op via info@walk.brussels of 04 70 83 22 20 - we vertellen je graag meer.